

Luontodirektiivin liitteen IV tiukasti suojellun lajin rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen

1 Asia

Isolampisukeltajan ja jättisukeltajan rauhoitusmääräyksistä poikkeamista koskeva luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen poikkeuslupa Siilinjärvellä, kiinteistö 749-404-876-2.

2 Hakija

Envineer Oy/Kirsti Leinonen, Toimeksiantaja Yara Oy

3 Vireilletulo

11.3.2026

4 Hakemus

Hakijan tarkoituksena on tutkia ko. lajien esiintymistilannetta yhdessätoista, hakemuksessa esitetystä kaivosalueen vesistössä. Selvitykset liittyvät Yara Oy:n pidemmän aikavälin laajenemissuunnitelmiin. Selvityksen avulla tuotetaan lisätietoja kaivostoiminnan luontovaikutuksista.

Lupaa haetaan rauhoitettujen isolampisukeltajan ja jättisukeltajan tutkimiseen pääosin syöttipyydyksillä ja sen lisäksi haavimalla. Syöttipyydystä pidetään tehokkaampana menetelmänä kuin haavilla pyydystämistä, joka on tässä selvityksessä täydentävä pyyntimenetelmä. Syöttipyydykseen kertyy yksilöitä, eikä niitä ole tarpeen tappaa eikä niitä myöskään pyydyksen mallista johtuen tule kuolemaan. Pyydyksiä asetetaan 1-4 kpl kuhunkin kohteeseen ja ne tarkistetaan 2-3 päivän välein. Tarkistuksen yhteydessä tehdään lajinmääritys, valokuvaus ja sen jälkeen sukeltajat päästetään takaisin vesistöön. Syöttejä pidetään pyynnissä noin kahdeksan päivän ajan joka kohteella.

Työ tehdään kesän aikana sopivissa sääolosuhteissa. Lupaa haetaan kolmelle hakemuksessa nimetylle tutkijalle. Lupakaudeksi hakija esittää 15.5.-30.9.2026

Hakijan mukaan selvitys ei heikennä lajien elinmahdollisuuksia eikä vaaranna lajien suotuisan suojelutason säilymistä. Tutkimuksen tulokset edistävät lajien suojelua ja lisäävät tietämystä lajien esiintymispaikoista. Saatavia lisätietoja käytetään kaivosta koskevien jatkotoimenpiteiden suunnittelussa.

5 Asianosaisen kuuleminen

Selvityksen tekemiselle on saatu vesialueen omistajan lupa, joten kuulemista ei tarvita.

5.1. Määräykset, joita hakemus koskee

Isolampisukeltaja ja jättsukeltaja ovat luonnonsuojelulain 78 §:n 1 momentissa tarkoitettuja Euroopan unionin tiukkaa suojelua edellyttäviä ja luonnonsuojelulain 70 § nojalla rauhoitettuja eliölajeja.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan kiellettyä on rauhoitetun eläimen tahallinen tappaminen tai pyydystäminen, munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun sekä yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana tai muutoin niiden elämänsyklinän kannalta tärkeillä paikoilla.

Lupa- ja valvontavirasto voi luonnonsuojelulain 83 § mukaan myöntää luvan poiketa em. kiellosta, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle, poikkeamiselle ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua ja poikkeus on tarpeen luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi tai luontotyyppien säilyttämiselle; vesistöön tai muuhun omaisuuteen kohdistuviin erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseen; kansanterveyttä tai yleistä turvallisuutta koskevista tai muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä ml. sosiaaliset tai taloudelliset syyt tai jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle tai lajien tutkimus-, koulutus tai uudelleensijoittamistarkoituksessa.

6 Lupa- ja valvontaviraston päätös

Lupa- ja valvontavirasto myöntää hakijalle luvan poiketa isolampisukeltajaa ja jättsukeltajaa koskevista luonnonsuojelulain 70 §:n mukaisista kielloista hakemuksen mukaisesti seuraavin ehdoin:

1. Lupa myönnetään ajalle 15.5.-30.9.2026
2. Luvan mukaisia toimenpiteitä tehtäessä tämä lupa on pidettävä mukana (esim. puhelimessa) ja pyydetäessä esitettävä.
3. Lupa ei oikeuta yksilöiden tahalliseen tappamiseen.
4. Hakija vastaa mahdollisesti tarvittavien lupien hakemisesta muilta viranomaisilta ja tarvittavasta yhteydenpidosta maanomistajaan.
5. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat ovat tietoisia tämän luvan sisällöstä.
6. Luvan käytöstä on raportoitava Lupa- ja valvontavirastolle 31.10.2026 mennessä. Raportti toimitetaan viraston kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo@lvv.fi tämän päätöksen asiaturunumerolla varustettuna. Raportoinnista on käytävä ilmi löydettyjen sukeltajayksilöiden määrä ja työn ajoitus, mahdollinen tarkempi raportti tulee toimittaa myöhemmin vuoden 2026 aikana.

6.1 Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulaissa määritellyt poikkeusluvan myöntämisen edellytykset ja poikkeuslupa voidaan myöntää.

Poikkeusluvan tarve

Lupa tarvitaan luonnonsuojelulain 70 § nojalla rauhoitetun isolampisukeltajan ja jättsukeltajan toukkien käsittelyyn tutkimustarkoituksissa.

Vaikutus suotuisaan suojelutasoon

Poikkeusta lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämiseen ja heikentämiseen ei voida myöntää, jos sillä on millä tahansa tasolla haitallinen vaikutus lajin suojelun tasoon tai suotuisan suojelun tason saavuttamiseen. Eliölajin suojelutaso on suotuisa, kun laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään eikä sen luontainen levinneisyysalue supistu. Suotuisaa suojelutasoa tarkastellaan paikallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla.

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että selvityksen tekeminen ei vaikuta kielteisesti lajien suotuisaan suojelutasoon, koska yksilöitä ei vahingoiteta tai tapeta.

Muun tyydyttävän ratkaisun puuttuminen

Komission antaman tiukasti suojeltujen lajien suojelua koskevan tiedonannon (C(2021) 7301 final) ja oikeuskäytännön (C-182/02, C-674/17) mukaan vaihtoehtoisten ratkaisujen puute on osoitettava objektiivisin ja toteen näytetyin perustein. Muita ratkaisuja ei voida pitää epätydyttävinä vain sen vuoksi, että edellyttävät käytäntöjen muuttamista, niiden toteuttamisessa on kohdattu vaikeuksia tai niistä aiheutuu kustannuksia.

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että muuta tutkimuksellista menetelmää ei ole käytettävissä. Poikkeamislupa on tarpeen luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi tai luontotyyppien säilyttämiseksi; vesistöön tai muuhun omaisuuteen kohdistuviin erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseen; kansanterveyttä tai yleistä turvallisuutta koskevista tai muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä ml. sosiaaliset tai taloudelliset syyt tai jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle tai lajien tutkimus-, koulutus tai uudelleensijoittamistarkoituksessa.

6.2 Päätöksen täytäntöönpano

Luvanmukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä päätöksen saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan jälkeen.

7 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 1 §, 2 §, 70 §, 83 §, 121 §

Luontodirektiivi (92/43/ETY) 12, 16

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtionneuvoston asetus VM/2025/222

8 Asian käsittelijät

Asian on esitellyt johtava asiantuntija Antti Lammi ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Jonna Kartano. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

9 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

10 Käsittelymaksu

Maksutta

11 Päätöksestä tiedottaminen

Liitteet

Valitusosoitus

Jakelu

Lupa- ja valvontavirasto julkaisee päätöksen luonnonsuojelulain 121 §:n mukaisesti internetsivuillaan.

sähköpostitse: Envineer Oy

Tiedoksi

sähköpostitse:
Ympäristöministeriö
Itä-Suomen poliisilaitos
Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri
Siilinjärven kunta
Suomen ympäristökeskus

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihe: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/56137/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/56137/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lammi Antti 30.03.2026 11:56

Ratkaisija Kartano Jonna 30.03.2026 12:35